herpy

GEKKOER

Western Indian leopard gecko

Eublepharis fuscus

En kraftig, jordlevende gekko fra det vestlige Indien med mørke pletbånd over ryggen, fløjlsagtig hud og bevægelige øjenlåg. Den er nataktiv, spiser insekter og skal have højere luftfugtighed end sin nære slægtning *Eublepharis macularius*. Der findes kun få beskrevne pasningserfaringer for netop denne art, så meget af vejledningen bygger på slægtningen.

Familie: Eublepharidae Tidligere navn: *Eublepharis macularius fuscus* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**18-25 cm** snude-kloak-længde
Levetid	**10-20 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Klippeboende og jordboende**
Biotop	**Tørskov og klippeterræn**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**90 × 45 × 45 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-28 °C**
Hotspot	**32-35 °C**
Temperatur, nat	**16-21 °C**
Luftfugtighed	**60-75 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 1
Kost	**Insekter**
Holdes	**Enkeltvis eller 1 han med flere hunner**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**9-10 mdr.**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Kuld pr. år	**6-8**
Inkubation	**35-89 dage** ved 27-32 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står ikke på CITES-listerne og ikke i bilagene til EU's forordning om handel med vilde dyr, så der kræves ingen CITES- eller EU-dokumenter ved køb og salg. Ellers gælder dyrevelfærdslovens almindelige krav.

Om arten

Eublepharis fuscus er en robust gekko med bevægelige øjenlåg, så den ikke behøver at slikke øjnene rene, som mange andre gekkoer gør. Huden er fløjlsagtig, kroppen gulbrun med mørke pletter, og pletterne ligger i tydelige bånd på ryggen. Pletterne er mindre skarpt afgrænsede og farverne mere dæmpede end hos *E. macularius*. Dyret har en forholdsvis kort, tyk hale, der bruges som fedtlager. Tæerne har ingen hæfteblade, og arten kan derfor ikke gå op ad glat, lodret glas.

E. fuscus adskiller sig fra *E. macularius* på detaljer i skælbeklædningen. De mellemste lameller under tæerne er glatte og ikke knoplede, der er ét bredt, lyst rygbånd i stedet for to, og der er otte skæl bag næseborene i stedet for seks. Ryggens små knopper er kegleformede og mindre end afstanden mellem dem. Arten blev oprindeligt beskrevet som underart af *E. macularius* af Achim-Rüdiger Börner og har været behandlet som selvstændig art siden 1997. Det videnskabelige navn betyder mørk eller dunkel.

Den største målte længde fra snude til kloak er 25 cm, og med halen bliver et voksent dyr længere. Arten er stadig dårligt kendt, og der findes kun få beskrevne erfaringer med den i fangenskab. Det, der står om luftfugtighed, temperatur og lys, bygger på den smule, der er beskrevet for arten; resten af pasningen og avlen er lånt fra *E. macularius* og skal læses som et godt udgangspunkt, ikke som en facitliste for *E. fuscus*. Hold øje med dyrets vægt og adfærd, og tilpas pasningen efter dem.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

Udbredelse og levested

Eublepharis fuscus findes i det vestlige Indien. Den er registreret i det nordlige Karnataka, i Maharashtra og i Gujarat. Typelokaliteten ligger omkring 60 km nord for Mumbai. Fund fra Vestghats-bjergene er beskrevet, og det er uafklaret, om udbredelsen også når ind i det sydøstlige Pakistan.

De nøjagtige grænser for arten er ikke fastlagt. Kortet viser derfor kun registrerede fund og et centrumpunkt, og fund uden for Indien kan være fejlbestemte eller stamme fra dyr i fangenskab.

> **Oprindelig udbredelse:** Indien.

LEVESTED

Arten lever i krat og buskskov, på skovklædte bakker og i områder med store sten og klippeblokke i det vestlige Indien. Den lever længere mod syd end *E. macularius* og i et fugtigere klima. Den er jordlevende og nataktiv, og om dagen skjuler den sig i huller, sprækker og under sten. Føden består af leddyr, bl.a. skorpioner og fårekyllinger.

Der foreligger ikke målinger af temperatur og luftfugtighed på artens levesteder. Den vestlige del af Indien har en tydelig monsunregntid og en lang tør årstid, og det er rimeligt at antage, at dyrene er mest aktive og får mest føde i de fugtigere måneder. Det er en antagelse og ikke dokumenteret. I terrariet skal arten have et varmt dagområde, køligere nætter og en markant højere luftfugtighed end *E. macularius*.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

Pasning

TERRARIET

Terrariemålene er lånt fra *Eublepharis macularius*. Et voksent dyr skal have et terrarie på mindst 90 × 45 × 45 cm (længde × bredde × højde), og bundarealet er vigtigere end højden, fordi arten lever på jorden. Større er bedre, så længe indretningen sikrer en tydelig temperaturgradient. Terrariet skal have et net- eller ventilationsdæksel, så fugten ikke bliver stillestående.

Indret med mindst to skjul, ét i den varme og ét i den kolde ende, og et ekstra fugtigt skjul i den kolde halvdel. Det fugtige skjul fyldes med let fugtet bund, men ikke med sphagnum, som dyret kan komme til at sluge. Til denne art passer en naturlig bund med kokosmuld bedst, fx jord uden gødning blandet med kokosmuld og lidt sand, mindst 10 cm dyb, så dyret kan grave, og så bunden kan holde på fugten. Papir eller køkkenrulle er et sikkert alternativ til syge eller svækkede dyr og til karantæne. Flade sten, kork og grene giver variation, og dyret klatrer gerne lidt på lave sten og grene.

Hold som udgangspunkt dyrene hver for sig. Flere dyr sammen kan give tabte haler, bid og i værste fald knoglebrud, især hanner. En han sammen med en til to hunner eller en lille gruppe hunner kan gå, hvis der er rigeligt med plads, men dyrene skal kunne skilles med det samme.

Læs mere: Varme og temperatur Læs mere: Karantæne og hygiejne

TEMPERATUR

Der er ikke målt temperaturer for arten i naturen, og kun få angivelser for fangenskab. Om sommeren skal det varmeste sted under varmekilden være omkring 35 °C, et varmt skjul 32-33 °C og baggrunden i resten af terrariet 22-28 °C med en køligere ende. Om natten må temperaturen falde til omkring 16-21 °C; et fald om natten er sundere end konstant varme døgnet rundt. Om vinteren sænkes temperaturen til omkring 20 °C. Gradienten og nattemperaturen er lånt fra *Eublepharis macularius*.

Varm bedst med en halogen- eller glødepære over terrariet, så varmen kommer ovenfra som fra solen. Er der behov for lidt varme i et skjul, kan en varmemåtte under skjulet bruges, men kun styret af en termostat og dækket af 2-3 cm bund. Brug aldrig varmesten. Natlamper i farver er ikke nødvendige og kan forstyrre dyrets døgnrytme. Er der koldt om natten, er en

keramisk varmeemitter i et beskyttet armatur bedre. Mål med et digitalt termometer eller et infrarødt termometer, og tjek både den varme og den kolde ende.

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Eublepharis fuscus skal have meget højere luftfugtighed end *E. macularius*. Hold den over 60 %, med stigninger op til 85 % om natten, og om sommeren omkring 75 %. Om vinteren må fugten falde lidt. En bund med kokosmuld, der holdes let fugtig, og en sprøjtning om aftenen giver det rette klima. Sørg samtidig for god ventilation, så luften ikke bliver stillestående.

Giv også et fugtigt skjul med let fugtet bund til hudskifte og æglægning. Hudskifteproblemer med fastsiddende rester på tæerne er almindelige i for tørre terrarier. Der skal altid stå en stabil, lav skål med frisk vand, som dyret ikke kan drukne i. Skift vandet dagligt, og tilsæt aldrig vitamindråber til vandet.

Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

LYS OG UVB

Arten er aktiv i skumringen og om natten, men lys om dagen regulerer døgnrytmen og stimulerer appetitten. Giv omkring 14 timers lys om sommeren og skru gradvist ned til omkring 8 timer om vinteren, helst styret af et tænd-sluk-ur. Mørkt om natten.

Et svagt UVB-lys til skyggedyr (Ferguson-zone 1) anbefales hele året. Brug et T5-rør på 2,5-7 %, monteret over eller inde i terrariet, så UV-indekset ved dyrets hvilested er omkring 0,5-1,5. Giv altid skygge i en del af terrariet. UVB-rør mister styrke og skal skiftes efter ca. 12 måneder. Får dyret ikke UVB, skal foderet pudres med et tilskud med D3-vitamin.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Dyret spiser kun insekter, og dette afsnit er lånt fra *Eublepharis macularius*. Giv fårekyllinger, mel- og kæmpemelorme, dubia-kakerlakker, silkeorme og larver af sort soldaterflue i skiftende rækkefølge. Voksmøl- og smørormelarver er fede og kun en godbid en gang om ugen. Vælg insekter, der ikke er længere end dyrets hoved og ikke tykkere end halvdelen af dets bredde. Giv ikke insekter, der er fanget i haven.

Som tommelfingerregel får dyret så mange insekter, som det kan spise på 15 minutter. Unger fodres dagligt, unge voksne hver anden til tredje dag og voksne med tyk hale hver femte dag. Lad ikke levende insekter blive i terrariet, for fårekyllinger kan bide en sovende gekko.

Insekter foderes i mindst 24 timer med en næringsrig kost, før de gives videre. Pudr dem med kalk uden D3, når der er UVB, og med kalk med D3, når der ikke er. Giv en gang imellem et multivitamin med vitamin A i stedet for beta-caroten. Perioder med appetitløshed i løbet af vinteren eller i parringstiden er normale, så længe vægten er nogenlunde stabil.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Arten er sky om dagen og aktiv ved skumring og om natten. Lad nye dyr falde til i to uger, før de håndteres, og vænn dem derefter til hånden med korte seancer på omkring 5 minutter. Støt fødder, krop og hale, og sid tæt ved gulvet, hvis dyret springer. Tag aldrig fat i halen, som kan smides. Lydene kan være klik, piben, gøen og hos unger skrig. Hurtige halevip viser spænding, mens langsomme halesvingninger sammen med en oprejst stilling betyder, at dyret vil have fred.

Adfærden er ikke beskrevet specifikt for *E. fuscus*, så det meste her er lånt fra *E. macularius*, hvor hanner ikke kan holdes sammen, og hvor holdet bør sikres mod bid og tabte haler. Arten regnes dog for mindst lige så hårdfør som slægtningen.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hos *Eublepharis macularius* ses kønnet først, når dyret er omkring 13-15 cm langt: hannen har en række præanale porer foran kloakken og to ovale bulninger bag den, der rummer hemipenis, mens hunnen mangler begge dele. Hunnerne er først kønsmodne ved en vægt på omkring 45 g og en alder på ni til ti måneder. Hunnen skal ikke sættes i avl før da. Der er ikke dokumenteret en sikker alder eller vægt for *E. fuscus*.

PARRING

Hos *E. macularius* varer avlssæsonen på den nordlige halvkugle typisk fra januar til september. Hunner, der er mere end et år gamle, kan køles ned i seks til otte uger ved 23-26 °C, mens de fortsat har adgang til vand, og første års hunner skal ikke nedkøles, fordi de stadig vokser. Stop med at fodre ti dage før nedkølingen.

Hannen sættes til hunnen. Han vibrerer med halen, griber hende i nakkeskindet og parrer i få minutter. Fjern hunnen bagefter. Parringen er normal, selv om den virker voldsom. En længere vinterhvile for voksne dyr er en avanceret metode, som kræver, at dyret er sundt og har en tyk hale. Der kendes ingen detaljer for *E. fuscus*.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

ÆGLÆGNING OG KULD

Hos *E. macularius* lægger hunnen æg 16-28 dage efter parringen. Kuldet er to æg, og første kuld kan være kun et. Hunnen lægger derefter et nyt kuld med 15-22 dages mellemrum i fire til fem måneder, typisk seks til otte kuld pr. sæson, og omkring 80-100 æg i livet. Det er lånt fra den beslægtede art. Antal og intervaller kan være anderledes hos *E. fuscus*.

Stil en æglæggekasse på mindst 15 × 15 cm og 10 cm høj med fugtig vermiculit eller en fugtig torvblanding i terrariet. Kassen skal have et hul i låget, så hunnene kan komme ind og ud. Bunden skal være fugtig som frisk jord, men ikke våd. Giv hunnen rigeligt med kalk og insekter i hele sæsonen. Dårlig ernæring er en hyppig grund til ubefrugtede æg.

INKUBATION

Æggene lægges i en lille boks med 2-5 cm vermiculit eller perlit, blandet med lige dele vand efter vægt, og gravet halvt ned med mindst 1 cm mellem hvert æg. Låget skal sidde tæt, med fem til ti små lufthuller. Er æggene bulede, er underlaget for tørt. Sprøjt så på indersiden af boksen, ikke direkte på æggene.

Temperaturen afgør kønnet, og det gælder også for *E. fuscus*, men de præcise grænser er kun kendt fra slægtningen. Hos *E. macularius* giver 27 °C kun hunner, omkring 30 °C en nogenlunde lige fordeling og 32 °C næsten kun hanner. Under ca. 23 °C kan æggene dø. Inkubationen tager 35-89 dage, jo varmere, desto hurtigere. Brug en inkubator, og læg aldrig æg i en inkubator uden underlag og fugt, for så tørrer de ud.

Læs mere: Inkubation af æg

OPDRÆT AF UNGER

Hos *E. macularius* opdrættes ungerne bedst enkeltvis i en lille, simpel boks med papir på bunden, et skjul og en vandskål, indtil de er omkring 18 cm lange. Hold 32 °C under skjulet og 21-25 °C i den kolde ende. Ungerne skifter hud inden for det første døgn og spiser efter få dage.

Giv små insekter dagligt, pudret med kalk, og vej dem jævnligt. Der er ingen dokumenterede opdrætserfaringer for *E. fuscus*, så tallene her er lånt og skal tages med forbehold.

Sundhed og typiske fejl

Der findes ingen dokumenteret viden om sygdomme hos *Eublepharis fuscus*, så oplysningerne er lånt fra *E. macularius*. De hyppigste fejl i pasningen er:

- For lidt kalk, D3 og UVB, som giver knoglesvind med bløde kæber og krumme lemmer.
- Fastsiddende hudrester på tæerne, som skyldes for lav fugtighed. Arten skal holdes fugtigere end *E. macularius*.
- Nedslugte bundmaterialer, især hos unge eller svækkede dyr. Giv en passende bund og undgå fint sand til dem.
- Luftvejsinfektion ved et koldt terrarie med stillestående, fugtig luft. Høj fugt kræver god ventilation.
- Tabt hale ved håndtering eller slagsmål. Halen vokser ud igen, men ofte med et andet udseende.

Vej dyret en gang om ugen og notér vægt, fodring og hudskifte. Et dyr med tyk hale er sundt. Hold øje med pludseligt vægttab, og søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, ikke spiser i flere uger uden at være i vinterhvile eller virker slapt.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.